

Frågor till nydisputerade inom idrott för publikation i SVEBI:s tidskrift *Idrottsforskaren* 2023

Namn: Jesper Karlsson

Avhandlingstitel: Barn- och ungdomsidrott till salu: Begär, immateriellt arbete och kommersialisering

Ämne: Idrottsvetenskap

Lärosäte: Gymnastik och idrottshögskolan

Opponent: Josef Fahlén

Datum för disputation: 2023-11-11

Vad handlar avhandlingen om?

Avhandlingen handlar om kommersiell barn- och ungdomsidrott i form av företag som säljer idrottstjänster riktade till barn och ungdomar. Syftet med avhandlingen är att undersöka hur kommersiellt driven barn- och ungdomsidrott fungerar i Sverige med avseende på vilka tjänster som erbjuds av företag, hur dessa tjänster fylls med socialt och kulturellt värde, samt hur de positioneras i förhållande till ideellt driven barn- och ungdomsidrott. Studien guidas av frågeställningarna:

På vilka sätt de-territorialiseras barn- och ungdomsidrott av företag i Sverige, och hur territorialiseras kommersiellt driven barn- och ungdomsidrott?

På vilka sätt producerar företag immateriella värden genom immateriellt arbete, både i relation till sig själva och till barn- och ungdomsidrott i allmänhet?

Hur skapar företag symboliska personer genom visuella representationer?

Hur positionerar sig ledande personer inom kommersiellt driven barn- och ungdomsidrott i förhållande till svensk barn- och ungdomsidrott?

Vad består ditt empiriska material av och hur har du samlat in det?

Mitt empiriska material består av olika företags hemsidor samt intervjuer med ledande personer från företag som säljer tjänster inom barn- och ungdomsidrott. Hemsidorna utgör grunden för de tre första delstudierna i avhandlingen, medan intervjuerna utgör det empiriska underlaget för den fjärde delstudien.

Vad är avhandlingens huvudsakliga resultat?

Avhandlingens huvudsakliga resultat är att kommersiell barn- och ungdomsidrott i form av företag som säljer idrottstjänster till barn och ungdomar behöver förstås i en mångfaldig kontext. Det finns olika företag som tillhandahåller olika tjänster på olika platser i landet. När

man analyserar dessa företag kan man dock identifiera olika mönster i hur de positionerar sig och fungerar i det svenska barn- och ungdomsidrottslandslandskapet.

I avhandlingen framställer jag fyra olika kommersiella processer:

Fysiska aktivitetsprocessen, som innefattar företag som generellt riktar sig till barn i åldern 3-8 år och erbjuder olika former av gymnastiktjänster.

Fusionsprocessen, som omfattar företag som främst riktar sig till barn och ungdomar i åldern 10-15 år. Dessa företag erbjuder idrottsläger, främst under sommaren, inom ett brett spektrum av idrotter.

Idrottsutvecklingsprocessen, som inkluderar företag som vänder sig till barn och ungdomar från 9 år upp till seniorspelare. Dessa företag är specialiserade inom en specifik idrott och erbjuder olika individuella tjänster till spelare. De riktar sig även till föreningar och erbjuder exempelvis tränarutbildningar och träningsläger.

Inbjudningsprocessen, där företagen också är specialiserade inom en specifik idrott och fungerar på liknande sätt som idrottsutvecklingsprocessen. Vad som utmärker dessa företag är dock att de erbjuder särskilda tjänster för utvalda spelare, såsom träningsgrupper eller specialanpassade träningsläger.

En annan viktig slutsats är att företagen, genom sin kommunikation på sina hemsidor, skapar olika "idrottsvärden" både kring sina tjänster och om barn- och ungdomsidrott i allmänhet. Det handlar om utbildade tränare, träning som fokuserar på individen samt tjänster som ger barnen glädje och hjälper dem att utvecklas inom sin idrott. På bilderna på hemsidorna symboliseras företagens tjänster ofta av idrottskunniga vita barn utan några synliga funktionsvariationer. De ledande personerna inom företagen betonar också att det främst är medelklassfamiljer som konsumerar deras tjänster.

Vad är avhandlingens viktigaste bidrag?

Avhandlingens främsta bidrag är att belysa hur denna kommersiella process, där företag erbjuder tjänster till barn och ungdomar, fungerar. Processen fungerar genom att företagen etablerar sig i förhållande till föreningsidrotten samtidigt som de (re)producerar olika värden kring barn- och ungdomsidrott. Vissa företag betonar inkluderande idrott där alla kan delta, medan andra betonar specialiserad idrott. Samtidigt är processen exkluderande med avseende på prissättning och hur det idrottande barnet representeras på hemsidorna. På detta sätt utmanar kommersiella företag en grundläggande idé inom svensk föreningsidrott, nämligen en idrott för alla.

På vilket sätt kommer dina forskningsresultat komma till nytta för andra?

Jag tror att mina forskningsresultat kan bidra till att fler riktar sin uppmärksamhet mot hur kommersiella intressen formar och påverkar barn- och ungdomsidrotten. Detta gäller både inom föreningsidrotten och inom idrott där vinstgenerering är ett syfte, såsom i fallet med företag.

Tror du att dina resultat kommer att påverka praktiken (ex. skolidrotten, lärarutbildningen i idrott och hälsa, idrottsföreningar)?

Jag hoppas att alla som organiserar idrottsaktiviteter för barn och ungdomar kommer att börja diskutera ännu mer om den idrottsideologiska grunden, och de tankar man har kring

idrottsutövande barn och ungdomar. Barn och barndom, särskilt inom idrotten, verkar vara djupt förankrade i en form av idrottsliga framtidsvisioner, och jag tror att det skulle vara givande att föra mer omfattande diskussioner om detta för att få syn på vad, och för vilka, barn- och ungdomsidrotten är till för.

Vad är du själv mest förvånad över, när det gäller dina forskningsresultat?

Det mest förvånande var nog att det finns så många kommersiella tjänster inom olika områden som är tillgängliga för köp idag. Allt från babymassage till individuella fotbollsträningsspass.

Vad är du mest stolt över i ditt arbete?

Jag är stolt över att ha bidragit med ytterligare perspektiv inom forskningen om barn- och ungdomsidrott och till idrottsforskning generellt.

Vad gör du nu när du har skrivit färdigt din avhandling?

Just nu arbetar jag som lektor vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen på Stockholms universitet.